

UCHWAŁA Nr 941 PREZYDIUM RZĄDU

z dnia 2 grudnia 1955 r.

w sprawie zasad urządzania i finansowania placówek kulturalno-oświatowych w zakładach pracy oraz w sprawie plac pracowników kulturalno-oświatowych.

W celu ustalenia obowiązków zakładów pracy w zakresie urządzania i finansowania placówek kulturalno-oświatowych dla pracowników oraz zapewnienia rozwoju i doskonalenia działalności tych placówek — na wniosek Centralnej Rady Związków Zawodowych Prezydium Rządu uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Obowiązek urządzania i pokrywania kosztów prowadzenia świetlicy ma każdy:

- 1) zakład pracy zatrudniający ponad 100 pracowników,
- 2) dom młodego robotnika,
- 3) hotel robotniczy, w którym mieszka więcej niż 200 pracowników, jak również skupiony zespół hoteli robotniczych, w których mieszka więcej niż 200 pracowników.

2. Obowiązek urządzania i pokrywania kosztów prowadzenia klubu ma zakład pracy zatrudniający ponad 1000 pracowników. Klub powinien być położony poza terenem zakładu pracy.

*) Ostatni w 1955 r.

3. Obowiązek urządzania i pokrywania kosztów prowadzenia domu kultury ma zakład pracy zatrudniający ponad 2000 pracowników. Dom kultury powinien być położony poza zakładem pracy.

4. Warunki, jakim powinny odpowiadać kluby i domy kultury, oraz ich organizację określa specjalny regulamin Centralnej Rady Związków Zawodowych (załącznik nr 1).

5. Jeżeli w zakładach pracy zatrudniających poniżej określonych w ust. 1, 2, 3 ilości pracowników istnieje świetlica, klub lub dom kultury, nie należy ich likwidować.

6. Zakłady pracy, które nie mają warunków do uruchomienia klubów lub domów kultury określonych w ust. 2 i 3, powinny rozwijać pracę kulturalno-oświatową w ramach istniejących możliwości lokalowych.

7. Zakłady pracy mają również prawo w ramach własnych możliwości lokalowych organizować świetlice („czerwone kącki”) przy wydziałach produkcyjnych.

§ 2. 1. Obowiązek urządzania i pokrywania kosztów prowadzenia świetlicy, klubu, domu kultury obejmuje:

- 1) dostarczenie odpowiedniego pomieszczenia,
- 2) zaopatrzenie w stosowne umeblowanie (np. stoły, stoliki do gier, krzesła, szafki na prasę, półki na książki, wieszaki na wierzchnią odzież, dywaniki, chodniki, firanki) oraz radio,
- 3) oświetlenie i ogrzewanie, utrzymywanie w czystości oraz dokonywanie potrzebnych remontów.

2. Wydatki przewidziane w ust. 1 odnoszą się również do kin związkowych mieszczących się w ramach placówki kulturalno-oświatowej.

3. Zakłady pracy posiadające wspólną świetlicę, klub, dom kultury pokrywają wydatki przewidziane w ust. 1 pkt 2 i 3 proporcjonalnie do liczby zatrudnionych pracowników.

§ 3. O zlikwidowaniu istniejącej lub planowanej placówki kulturalno-oświatowej jako klubu fabrycznego lub zakładowego domu kultury decyduje ministerstwo (centralny zarząd) w porozumieniu z zarządem głównym właściwego związku zawodowego.

§ 4. 1. Zakład pracy zatrudniający ponad 500 pracowników ma obowiązek przyjęcia i opłacania kierownika świetlicy zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy (etatowego).

2. Dom młodego robotnika oraz hotel robotniczy, w którym mieszka ponad 200 mieszkańców, zatrudnia instruktora kulturalno-oświatowego w pełnym wymiarze czasu pracy (etatowego).

3. Zakład pracy zatrudniający od 250 do 500 pracowników oraz państwowy ośrodek maszynowy zatrudniający ponad 100 osób ma obowiązek przyjęcia i opłacania kierownika świetlicy, pracującego w wymiarze do 50 godzin pracy miesięcznie i opłacanego ryczałtowo.

4. Pracownicy wymienieni w ust. 1 i 2 są pracownikami o nie normowanym czasie pracy.

5. Zobowiązuje się Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych do uregulowania odrębnym zarządzeniem w uzgodnieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Rolnych i Leśnych zasad zatrudniania i płacy pracowników kulturalno-oświatowych w jednostkach organizacyjnych państwowych gospodarstw rolnych w terminie do dnia 31 stycznia 1956 r.

§ 5. W klubie fabrycznym zakład pracy ma obowiązek przyjęcia i opłacania dwóch pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy:

- 1) kierownika klubu,
- 2) instruktora kulturalno-oświatowego.

§ 6. W zakładowym domu kultury zakład pracy ma obowiązek przyjęcia i opłacania od trzech do pięciu pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy. Jeżeli rozmiary działalności domu kultury wymagają zatrudnienia więcej niż pięciu pracowników, wówczas ilość etatów ustala corocznie centralny zarząd w uzgodnieniu z właściwym zarządem głównym związku zawodowego.

§ 7. Działalnością świetlic, klubów fabrycznych, zakładowych domów kultury i kin związkowych oraz personelu kulturalno-oświatowego kierują rady zakładowe (miejscowe).

§ 8. 1. Kierownik zakładu pracy przyjmuje i zwalnia kierowników świetlic w zakładowych placówkach kulturalno-oświatowych na wniosek rady zakładowej (miejscowej), pracowników klubów — na wniosek zarządu okręgowego związku zawodowego, a pracowników domów kultury — na wniosek zarządu głównego związku zawodowego. Wysokość wynagrodzenia i zasady zaszeregowania tych pracowników reguluje tabela płac stanowiąca załącznik nr 2.

2. Pracownicy, którzy w chwili wejścia w życie niniejszej uchwały mają wynagrodzenie wyższe niż przewiduje załączona tabela płac, zachowują dotychczasową wysokość wynagrodzenia.

3. Pracownikom wyróżniającym się wybitnymi osiągnięciami w pracy kulturalno-oświatowej minister może na wniosek Centralnej Rady Związków Zawodowych przyznać wynagrodzenie wyższe niż przewiduje załączona tabela płac.

§ 9. Załączona tabela płac ma zastosowanie wyłącznie do pracowników posiadających kwalifikacje określone przez Centralną Radę Związków Zawodowych w porozumieniu z Ministrem Kultury i Sztuki.

§ 10. Przydatność do pracy oraz zaszeregowanie i staż pracy pracowników zatrudnionych w placówkach kulturalno-oświatowych ustalają komisje weryfikacyjne powołane przez Centralną Radę Związków Zawodowych.

§ 11. 1. Pracownikom etatowym placówek kulturalno-oświatowych zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy przysługują wszelkie świadczenia i uprawnienia przysługujące innym pracownikom danego zakładu pracy.

2. W zakładach pracy, w których przysługuje pracownikom deputat węglowy w naturze, pracownicy placówek kulturalno-oświatowych przyjęci po dniu 1 stycznia 1956 r. otrzymują ekwiwalent za węgiel deputatowy w wysokości 250 zł za jedną tonnę. Pracownicy, którzy otrzymywali deputat węglowy w naturze przed wejściem w życie niniejszej uchwały, zachowują go nadal.

§ 12. 1. Zakład pracy ma obowiązek zatrudniać, zależnie od potrzeb, w pełnym wymiarze lub niepełnym wymiarze czasu pracy, pracowników administracyjno-gospodarczych w placówkach kulturalno-oświatowych.

2. Pracownicy określani w ust. 1 otrzymują wynagrodzenie zgodnie z zasadami obowiązującymi w zakładzie pracy dla pracowników danej kategorii.

§ 13. Tracą moc postanowienia układów zbiorowych pracy, dotyczące urządzania i finansowania placówek kulturalno-oświatowych w zakładach pracy.

§ 14. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1956 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik nr 1 do uchwały nr 941
Prezydium Rządu z dnia 2 grudnia
1955 r. (poz. 1627).

REGULAMIN ZWIĄZKOWEGO KLUBU (ŚWIETLICY), DOMU KULTURY

(zatwierdzony uchwałą Sekretariatu Centralnej Rady Związków Zawodowych z listopada 1954 r.)

I. Zadania świetlic, klubów i domów kultury.

Świetlice, kluby i domy kultury związków zawodowych prowadzą pracę kulturalno-oświatową, której głównym celem jest socjalistyczne wychowanie mas pracujących oraz organi-

zacja wypoczynku dla robotników, pracowników i członków ich rodzin.

Związkowe placówki kulturalno-oświatowe, kluby i domy kultury organizowane są przez rady zakładowe (miejscowe) oraz instancje związkowe wyższych szczebli za zgodą zarządu głównego danego związku.

II. Założenia programowe pracy świetlic, klubów i domów kultury.

W całej pracy wychowawczej związkowe placówki kulturalno-oświatowe kierują się wytycznymi Partii i postanowieniami kongresów związków zawodowych i Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Świetlice, kluby i domy kultury związków zawodowych:

- a) okazują pomoc robotnikom i pracownikom w podnoszeniu ich poziomu ideologicznego, w pogłębianiu ich świadomości politycznej jako budowniczych nowego socjalistycznego ustroju,
- b) rozwijają szeroką działalność agitacyjno-propagandową w celu wyjaśnienia najszerszym masom uchwał Partii, rządu ludowego i kierownictwa związków zawodowych, prowadzą pracę masowo-polityczną w związku z wszystkimi ważnymi kampaniami politycznymi i gospodarczymi,
- c) wychowują ludzi w duchu głębokiego patriotyzmu i międzynarodowej solidarności mas pracujących, szerzą przekonanie o wyższości ustroju socjalistycznego nad ustrojem kapitalistycznym, umacniają wśród mas uczucia przyjaźni do Związku Radzieckiego, propagują zdobycze radzieckiej techniki i kultury oraz znaczenie pomocy ZSRR dla Polski, wyjaśniają historyczną rolę wielkiego obozu socjalizmu i demokracji w walce o trwałą pokój, bezpieczeństwo i niepodległość narodów,
- d) szerzą materialistyczny, naukowy światopogląd wśród mas pracujących, popularyzują wiedzę przyrodniczą, propagują zdobycze socjalistycznej nauki i kultury, zwalczają pozostałości burżuazyjnej ideologii w świadomości mas, demaskują reakcyjne i rozkładowy charakter burżuazyjnej kultury,
- e) wychowują szerokie masy robotników i pracowników w duchu socjalistycznego stosunku do pracy i poszanowania własności społecznej, pomagają organizacjom związkowym w organizowaniu i rozwijaniu współzawodnictwa socjalistycznego, popularyzują przodujące metody pracy nowatorów produkcji, osiągnięcia racjonalizatorów i wynalazców, pomagają w opanowaniu nowej techniki, propagują zadania narodowego planu gospodarczego,
- f) organizują i rozwijają masowy amatorski ruch artystyczny wśród robotników, pracowników i członków ich rodzin,
- g) organizują wypoczynek i rozrywki dla ludzi pracy,
- h) uczestniczą w prowadzeniu pozaszkolnej pracy wychowawczej wśród dzieci, organizują dziecięce zespoły amatorskie i kółka techniczne oraz pomagają w prowadzeniu pracy kulturalnej na koloniach letnich,
- i) organizują i prowadzą kina związkowe,
- j) uczestniczą w akcji łączności miasta ze wsią, sprawują patronaty nad wiejskimi placówkami kulturalno-oświatowymi, służą im pomocą organizacyjną, artystyczną i repertuarową.

III. Kierowanie świetlicą, klubem, domem kultury.

1. Świetlica, klub, dom kultury zorganizowany przez radę zakładową (miejscową) działa pod kierownictwem rady zakładowej i obsługuje zatrudnionych w danym zakładzie pracy lub przedsiębiorstwie robotników i pracowników, członków ich rodzin, uczniów szkoły zawodowej.

2. Pracą świetlicy, klubu, domu kultury kieruje zarząd wybierany na ogólnym zebraniu załogi w głosowaniu jawnym; w skład zarządu wchodzi 7 — 21 osób wybieranych na okres

jednego roku. Dyrektor (kierownik) świetlicy, klubu, domu kultury wchodzi w skład zarządu jako przewodniczący lub wiceprzewodniczący. Na członków zarządu mogą być wybierani tylko członkowie związków zawodowych.

3. Wybory zarządu świetlicy, klubu, domu kultury przeprowadza się na podstawie instrukcji Centralnej Rady Związków Zawodowych.

4. Zarząd świetlicy, klubu, domu kultury kieruje całokształtem pracy placówki. Zarząd wybiera spośród siebie w głosowaniu jawnym przewodniczącego, zastępcę i sekretarza oraz przydziela każdemu z członków opiekę nad jedną z komisji lub też inną pracę. Członkowie zarządu ponoszą odpowiedzialność zarówno za pracę przydzieloną im osobiście, jak i współodpowiadają za całą działalność zarządu.

5. Zarząd świetlicy, klubu, domu kultury prowadzi działalność opierając się na szerokim aktywie społecznym. W celu silniejszego powiązania tego aktywu z pracą świetlicy, klubu, domu kultury — powołuje się przy zarządzie następujące komisje:

- a) komisję pracy masowo-politycznej i upowszechniania wiedzy,
- b) komisję propagandy produkcyjno-technicznej,
- c) komisję organizacji wypoczynku,
- d) komisję pracy wśród młodzieży,
- e) komisję pracy wśród dzieci,
- f) komisję agitacji pogładowej,
- g) komisję kinową,
- h) komisję finansowo-gospodarczą,
- i) inne komisje w zależności od uznania zarządu.

Wszystkie zespoły amatorskie i kółka (techniczne, przyrodnicze, fotograficzne itp.) działające w klubie wybierają na swych ogólnych zebraniach samorząd złożony z 3 — 5 osób.

6. Zarząd świetlicy, klubu, domu kultury:

- a) organizuje bibliotekę, czytelnię, gabinet techniczny, przyrodniczy i inne, prowadzi dział pracy z dziećmi, organizuje odczyty, wykłady i pogadanki, wieczory klubowe, urządza przedstawienia, seanse kinowe, koncerty, poranki dziecięce i inne imprezy kulturalne, tworzy różnego rodzaju zespoły: samokształceniowe, techniczne, literackie, dramatyczne, chóralne, orkiestralne, taneczne, plastyczne i inne, organizuje pracę kulturalną w parkach kultury i imprezy kulturalne podczas wczasów świątecznych,
- b) okazuje pomoc komisji kulturalno-oświatowej przy radzie zakładowej w jej pracy na terenie zakładu, w hotelach robotniczych i w domach młodego robotnika,
- c) zatwierdza plan repertuarowy i plany pracy masowo-politycznej i oświatowej, jak również programy imprez organizowanych przez zespoły amatorskie, dokonuje przeglądu przygotowanych przedstawień i koncertów
- d) zatwierdza plany pracy komisji, zespołów, biblioteki itp.,
- e) rozpatruje plany pracy oraz budżet placówki i przedstawia go do zatwierdzenia właściwym instancjom związkowym,
- f) organizuje codzienne dyżury członków zarządu i aktywu świetlicy, klubu, domu kultury,
- g) regularnie składa sprawozdania ze swojej pracy na ogólnych zebraniach załogi oraz przedstawia nadrzędnym organom związkowym informacje o pracy placówki zgodnie z odpowiednimi instrukcjami Centralnej Rady Związków Zawodowych,
- h) organizuje zgodnie z zawartymi umowami obsługę kulturalną robotników i pracowników innych zakładów pracy, przedsiębiorstw i szkół.

7. Przewodniczącego zarządu świetlicy, klubu, domu kultury zatwierdza instancja związkowa, której podlega dana placówka kulturalno-oświatowa. Przewodniczący zarządu placówki posiadającej własny budżet ma prawo — na podstawie uchwał zarządu, w granicach środków preliminowanych w budżecie przez organizację związkową — do następujących decyzji:

- otwierania i zamykania konta w instytucjach kredytowych, podpisywania czeków i innych dokumentów płatniczych, akceptowania rachunków i faktur,
- zawierania umów i zaciągania zobowiązań zatwierdzonych przez radę zakładową (miejscową) na wniosek zarządu,
- przyjmowania do pracy i zwalniania pracowników zgodnie z zatwierdzonymi limitami etatowymi, przy czym wnioski zarządu w sprawie przyjęcia do pracy i zwolnienia kierowników zespołów oraz poszczególnych działów pracy muszą być zatwierdzane przez radę zakładową (miejscową),
- przyjmowania korespondencji, sum pieniężnych i środków materialnych,
- reprezentowania zarządu wobec instytucji państwowych i organizacji społecznych.

Zarząd może również powierzyć wypełnianie tych czynności zastępcy przewodniczącego.

IV. Gospodarka świetlicy, klubu, domu kultury.

1. Świetlica, klub, dom kultury posiadają własny budżet lub finansowane są z budżetu organizacji związkowej.

2. Środki finansowe świetlicy, klubu, domu kultury składają się:

- z dotacji asygnowanych przez instancję związkową, pod której bezpośrednim kierownictwem znajduje się dana placówka,

b) z wpływów z organizowanych przez placówki płatnych imprez i widowisk,

c) z innych dotacji i wpływów (np. z funduszu zakładowego, z wynajmu sal itp.).

3. Zarząd świetlicy, klubu, domu kultury ponosi odpowiedzialność za stan inwentarza, wyposażenie placówki oraz za prawidłowe wydatkowanie środków materialnych. Inwentaryzację całego mienia należącego do świetlicy, klubu, domu kultury przeprowadza się według zasad ustalonych przez Centralną Radę Związków Zawodowych. Inwentaryzację przeprowadza specjalna komisja wybierana przez zarząd. Po wyborze nowego zarządu przeprowadza się kontrolę i przejęcie inwentarza placówki przez nowy zarząd zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odstąpienie pomieszczeń na inne cele oraz przekazanie inwentarza należącego do świetlicy, klubu, domu kultury nie może być dokonane bez zgody zarządu głównego danego związku.

V. Kontrola działalności świetlicy, klubu, domu kultury.

W klubach i domach kultury posiadających własny budżet równocześnie z wyborami zarządu wybiera się w głosowaniu jawnym komisję rewizyjną w składzie 5 — 7 osób. Działalność finansowo-gospodarcza zarządu, świetlicy, klubu, domu kultury powinna być nie rzadziej niż raz na kwartał kontrolowana przez komisję rewizyjną instancji związkowej, pod której kierownictwem znajduje się dana placówka.

Komisja rewizyjna przeprowadza każdego roku kontrolę całego mienia świetlicy, klubu, domu kultury.

VI. Likwidacja świetlicy, klubu, domu kultury.

Likwidacja świetlicy, klubu, domu kultury może nastąpić za zgodą właściwego zarządu głównego związku zawodowego. W porozumieniu z tym zarządem ustala się tryb likwidacji oraz przekazanie środków finansowych i mienia placówki.

Załącznik nr 2 do uchwały nr 941
Prezydium Rządu z dnia 2 grudnia
1955 r. (poz. 1627).

TABELA PŁAC PRACOWNIKÓW KULTURALNO-OŚWIATOWYCH W ZAKŁADACH PRACY

I. Płace pracowników etatowych:

S t a n o w i s k o	Wynagrodzenie zasadnicze w zł				Dodatek funkcyjny zł
	do 2 lat pracy	od 2 do 5 lat pracy	od 5 do 10 lat pracy	powyżej 10 lat pracy	
kierownik świetlicy	726	803	891	990	100 — 200
instruktor kulturalno-oświatowy					
a) w domu młodego robotnika	726	803	891	990	—
b) w hotelu robotniczym	726	803	891	990	—
c) w zespole hoteli robotniczych	726	803	891	990	—
instruktor klubu fabrycznego i domu kultury	726	803	891	990	—
kierownik klubu fabrycznego	726	803	891	990	150 — 200
kierownik zakładowego domu kultury	726	803	891	990	200 — 350

II. Płace pracowników nieetatowych:

Stanowisko	Stawka za 1 godzinę
kierownik świetlicy	5 zł
kierownik świetlicy w państwowym ośrodku maszynowym zatrudniającym powyżej 100 pracowników	5 zł

III. Pracownicy aparatu kulturalno-oświatowego prowadzący biblioteki do 2 tys. tomów i 300 czytelników otrzymują dodatek za prowadzenie biblioteki w wysokości 60 zł miesięcznie. Biblioteki przekraczające powyższe normy powinny prowadzić oddzielny bibliotekarz. Za prowadzenie punktu bibliotecznego dodatek nie przysługuje.

IV. Pracownicy etatowi posiadający wyższe wykształcenie otrzymują 15% dodatek do wynagrodzenia zasadniczego.